

MŰVELŐDÉS

Hazai képzőművészek kiállítása

Azok a mélyreható változások, amelyek hazánk politikai, társadalmi, gazdasági életében a felszabadulás óta végbementek, élénk visszhangra találtak a művészet területén is. Művészeinknek — állandó kapcsolatban a mindennapi élettel — sikerült kitartó munkával megvetniük a szocialista realista művészet alapjait. Természetesen nem elégedtek meg festészetünk tradícióinak átértékelésével, de friss, újító szellemet hoztak a művészetbe, melynek új tartalmait és formáit adták. A művészetet népiünk legmélyebb törekvéseivel kapcsolják össze és benne a hazánkban kibontakozó új élet tükrözik. Az új művészet arra hivatott, hogy plasztikus képekben fejezze ki a szocializmus építésének nagy művét és a mai társadalom alkotó erőit ábrázolja. Fő témája a munka, az építőfolyamat minden mozzanatát. A művészek a gyárakban, üzemekben és szántóföldek végbemenő munka lendületes ritmusát fejezik ki műveikben. Ezek fő hűse az építő nép. Bennük kiemelkedik az új típusú ember alakja, aki társadalmunk középpontjában áll. Kifejezésre jut ezen művekben az új életet építő dolgozók hőssége, akik semmilyen áldozattól nem riadnak vissza, egy jobb és boldogabb élet megvalósítása érdekében. A változatos témákat a társadalmi élet minden ágából, a termelés, a tudományos munka, a művészet, sport területéből merítik. Kiemelt a nő cselekvő szerepét az új társadalomban. Bemutatják az új szel-

lemben nevelt ifjúság előtt álló feladatokat és munka iránti új magatartását. Az új művészet egy másik témája a népek a multban az elnyomók ellen folytatott harca a kenyérért és szabadságért. Bemutatja a fasiszta banditák elleni szabadságharcot, a párt farsadhatatlan küzdelmét az illegitimitásban. Mindezeket a témákat illusztrálja az aradi múzeum által a napokban megnyitott kiállítás, amelynek célja városunk dolgozóival megismertetni a mai képzőművészeti alkotásaink termékeit. A látogató figyelmét azonnal megragadja Miklóssy Gábor kompozíciója „Grivica 1933”, amely a művész sajátkezü másolata az eredeti műről. A képen a munkásokat tör-ténelmi harcának egyik legdrágább pillanatát mutatja be megrázó drámaisággal a festő. Az üzem udvarán álló sztrájkolók csoportja bátran szembe-száll a rácsos keresszűl ráme-redő gyilkos puskasökevényekkel. Egyesek arcán fájdalom tükrö-ződik, másokon viszont csodál-kozás, de valamennyiük tekintete harci vágyat és rettenthetet-len bátorságot fejez ki. A mű-vésznek sikerült mélyreható lé-lektani megfigyeléssel vissza-tükröznie azokat az érzéseket, melyek abban a pillanatban az egész csoportot elbűbölték és azoknak különböző megnyilvánulásait egységes módon tol-mácsolnia.

A kizsákmányolt és elnyo-mott parasztság szenvedéseiből merítette mondanivalóját Cor-neliu Baba „Vázlát az 1907-es kompozícióhoz” című művével. Vázlát jellege ellenére, a mes-terséges munka első tekintet-re megragad elgondolásának mélységével és alaposával. A művésznek si-került erőteljes realizmussal és be-szédessé, kife-jező képességgel érzékeltetni az elkinzött pa-rasztság keserű-ségét és elszánt-ságát. Mesterien kiemeli a lénye-get s ugyanak-kor a plasztikus elemek harmónikus vegy-lésével, a tömör tónusokból ki-hozott ellenték-ekkel, valamint a színhatások já-tékával a for-mál tökéletes-ség magas fo-kát éri el.

A mai életből, a szocializmust

építő dolgozó parasztság ele-téből meríti té-máját Feier Pet-ru kompozíciója „Előlegzés a kollektív gazdaságban”. A vá-rosmunkából származó művész, aki Aradon kezd-te el pályafutá-sát, sok meleg-séggel tolmá-csolja azt a de-ris és boldog ünnepi légkört, amelyben falu-si dolgozónk munkájuknak gyümölcsét át-vevőzik.

A kompozíciós tematika mel-lett az arkap-festészet kitűnő alkotásai is me-gragadják a látogatók figye-lmét. Az 1958-ban elhunyt Jost Iser „Fonólánny” című képét a realista ember-ábrázolás elismerésre méltó tel-jesítményeként kell megemlí-teni. Alexandru Ciucurencu, mai testészetünk nagy mestereinek egyike „Vázlát, feleségem arc-képhez” című munkájával ta-nulást adja annak a nagy mesteri tudásnak és színekke-lésnek, mellyel a művész ren-delezik.

A tájképek közül Aurel Ciu-pe színdus képei vonják ma-gukra a nézők figyelmét. A bányai származású mester ké-pein, mondhatni festői izgalom vibrál, de szigorúan figyelem-zett magatartása megvédi a tulzásoktól. A „Temes Lugos-nál” és „Tulcea-i táj” című ké-peit az igazolják, hogy a mű-vész szépérzéke rendkívül kif-i-nomult, palettája gazdag és biztos kézzel, alapos tudással ellensúlyozza ki a formákat és teremt összhangot a forma és szín között.

Natalia Grugyinyina

AZOKNAK, AKIK FENYEGETNEK

Bírná öröki, de nem természetünk, nem háborúra vagyunk elhivatva. S halljátok: azért nem mi felelünk, hogy földünket kin s éhség sanyargatta. A háború bőséges elmenekülhet, az élet, szerelmünk — lényünkkel egy lett. Több kőnyel sirattuk a holtakat, mint ellenségünk amennyi vért vesztett. Ó, becsülték az orosz türelmet! A jósnál nincs szörnyesebb, ha karddal válaszol a gyűlöletnek!

BÖLÖNI SANDOR fordítása

Bilan Ioan: FIATAL MUNKÁS

Lucian Grigorescu „Napkelte” című munkája tájképfestészetünk legjobb alkotásainak egyike. Ion Muscelanu „Galaci táj” című képe magas ízléssel fejezi ki az összecsengő színek festőiségét. Henri Catargi „Csendélet”-e rajzos kontur-jaival, palettájának finom szín-akkordjaival a kiállítás legle-gyűzőbb alkotásai közé tar-tozik.

A szobrászati alkotások közül különösen Maximilian Schul-mann: „Szovjet katona” és Constantin Baraschi „Stefan cel Mare” című bronzöntvényei vonják magukra a látogatók figyelmét.

A kiállítás máris nagy érdeklődésnek örvend, ami bizonyítéka annak, hogy dolgozóink szeretettel és megértéssel fordulnak a szocialista-realista művészet felé.

F. I.

Műkedvelők erőpróbája

Ezekben a napokban színvo-nas rendezvényt tartot-tak a November 7 gyár klubjá-ban a November 7, Polychrom, Fűrészarugyár, vasúti fűtőház, Dohánygyár, December 30 üze-mek, valamint a Gyermekek há-zs szak szervezeti könyvtárai. Könyvismereteket, egyes re-gényrészletek dramatizálása, szavaltatok hangzottak el.

Jónak mondható a Fűrés-zárugyári könyvtár rendezvénye, amelynek célja Viermaisingen ceyloni író „A kigyók szigetének titka” című művének ismerteté-se volt. Viermaisingen a ceyloni Írószövetség elnöke, egyike a leghaladóbb szemléletű ceyloni íróknak, akiknek könyve első íz-ben került román fordításban az olvasókhoz. A több év-százas elnyomás után szabad-ságát kivívott nép életét, szoká-sait, kultúráját tárja a könyv az olvasó elé, amelyet Filize Ilie a gyár könyvtárának egyik legerősebb olvasója is-mertetett röviden.

Igen szellemítő volt és a hallgatóságra jó benyo-mást tett a November 7 és a Polychrom gyárak műkedvelő-inek előadása is. A műsor ke-re-tében Maximov szovjet író „Hős gyermekek” című könyvé-nek ismertetése szerepelt, majd a könyv egyik novelláját dr-a-matizáló színvonalas szinpa-di jeleneteket mutattak be a műke-dvelők. A címszerepben jó ala-kitást nyújtott Burtea Paula

pionír, a bussáki iskola VI. osz-tályos tanulója, Burtea Vasile November 7 gyári lakatos le-ánya. Dicsőret illeti a Dánia-házaspárt, és Simon Ionel No-vember 7 gyári dolgozó, vala-mint Mezel József, Herdeanu Lucretia Polychrom gyári dol-gozókat, akik nagy mértékben hozzájárultak a rendezvény si-kereéhez.

Fodor Anna a November 7 gyár kulturális felőse az előadás színterében néhány szóban vá-dolta a gyár dolgozóinak műve-lődési tevékenységét.

— Eddig tízenkét tagu tánc-csoportunk és szolistaik mű-ködsé fémjelizte nálunk a kul-turmunkát. Mai rendezvényünk azonban beigazolta, hogy szin-játszó együttesünk is fejlődőké-pes és reméljük, hogy a továb-biakban újabb sikerekkel gazdagítja majd kulturális ered-ményeinket. A mai irodalmi mon-tázt különben Fedorciuc Ana gyárunk dolgozója állította ösz-sze, aki a színjátszó-együttes önkéntes irányítója.

Mezel József elvtárs a Poly-chrom gyári dolgozók részéről mondott néhány szót a Novem-ber 7 gyárral közös színjátszó-együttes tevékenységéről.

— Rigmusbrigádunk már ja-vában készül a decemberi elő-adásra, amikor is két egyfelvo-násos színdarab, valamint a hi-ányosságokat kizsátrizáló műsor-szám kerül színpadra. Az egyfelvo-násos színdarabokkal terv sze-

rint Nagyvarjasra is ellát-gatunk, hogy a kollektív gazdaság tagjait szórakoztassuk.

A Gyermekek háza műke-d-szetét méltatták. Az ügyesen összeállított irodalmi rendez-vényt a költő verseinek előadá-sával tette színvonalasabbá a lelkes műkedvelő-együttes.

A December 30 gyár szakszer-vezeti könyvtára igen tanulsá-gos irodalmi törvényszéket ren-dezett Kontrás Magda könyv-tárosnő és Drágai Elena színművész művészi irányítá-sával. Kitűnő volt a törvényszék elnökét alakító Marinescu Aure-lia szívnő, valamint Vulcin Gheorghe segédemester, Derban Maria laboráns, Ardelean Ivan-tie lakatos, Neamtu Florica szí-vőnő és Cloara Traian dolgozó akik a hőseket alakították.

Ezalkalommal a vasúti fűtő-ház műkedvelői Serban Nedel-cu „Drum deschis” című köny-vét, a Dohánygyáriak pedig Po-povici Titus: „Szomszéd” című regényét ismertették.

A November 7 gyár klubjában nemrég tartott rendezvény azt igazolja, hogy a műkedvelők bevonásával szakszervezeti könyvtáraink nagymértékben e-légítethetik a dolgozók szocialis-ta nevelését, ismereteinek bőví-tését.

cs. p.

MÉRÉS SZÉGE

olyanok kapnak enni, ha valaki jószándóbb ad nekik. Zoica megszámolta a szegény állatok és elhívta gondozásukra. Most aztán az anyja világ szegénye-nek nevezi és ült-vert, amiért lány létre beavatkozik a férfi-ak dolgába.

Lisandru szívből sajnálja a szomszéd kislányt. Valami szé-

Az aradi Állami Színház erőpróbája

pet, valami vigasztalót akar mondani, amivel visszaváradzol-hatna annak régi jókedvét.

— Tudod Zoica, te... te ép-pen olyan vagy, mint a hölcső a könyvekben. Bátran kiállál az igazság mellett és szenvedél-lyel azt, hogy a többieknek, mind-nyűjűknak jobb legyen. Látod én gondoltam is rád; hoztam neked valamit...

A zsebéből csillogó, csodaszép kalitka huz elő és a lány fele nyújtja.

Tetszik? Mint eső után a napsütötte ré, úgy tűntek el a könyvek a barna láncszemekből.

— Gyönyörű.

— A világitás nem jó! Még egyszer — csattan fel Dan A-lezandrescu föredőző hangja, akiket utasításra pillanatra sö-ltette borul a színpad. Emilia Dima és Alexandru Fierescu megégyezve elpróbálják a jele-netet.

Es egymásután megismerke-dünk Gheorghe Vlad Indranea-la (Mérésesség) című háromfel-vonásos színművének szereplő-ivel: A csak nemrég alakult „Mindig előre” nevű kollektív gazdaság tagjai kezdeti nehé-zségeket küzdenek. A gabona-termesztésre kevésbé alkalmas föld mellett fejlesztésük kell-e-ne a melléküzemeltetéseket, a szőlő-és gyümölcsstermesztést, az állattartományt. Tudják ezt jól a lácsúnti kollektivisták, mégis hosszú ideig egyhelyben topog-nak, mert egyesekből hiányzik

a kezdeményező-erő, s mérő bá-tortatlanságból el-leneznek mind-dent ami új, ami a szokásostól eltérő. A brigádiskolából hazatért Lisandru és a szülői akaratral szembeálló, s a fejéből — is-kolában időközben szakképesítést nyert Zoica állhatatos har-ca végül is átadatra jut. Mellet-tük áll a tömegeket bölcs előre-látással irányító párt, Petria Fieraru párttitkár és Ion Pir-va rajoni pártbizottsági küldött személyében, akik támogatják a gazdaság megerősítésére irányú-ló törekvést. A fiatalok úgye-a-zért is győz, mert velük vállol-ve harcolnak a kollektivisták közül mindazok, akik két kéz-ük munkájával akarnak bőseges, gondatlan életet teremteni a maguk és családjuk szándé-ra.

Az első felvonás után szel-nelben Dan Alexandrescu jó-rendező néhány szóban vádolja a darab műsorratuzásának cél-ját.

Oktober nyolcadikán kezdőd-ik az Indranea-la próbát és e hét szombatján lesz a bemutatás. Az Aradi Állami Színház célja, hogy a darab színrehozatalával előse-gítse a kollektív gazdaságok megerősödését, az új típusú em-ber kialakulásának folyamatát.

— Örömteljes feladat a színmű-vész számára mai embereket a-lakítani — vélekedik Copacea Iulian, a darab egyik szereplő-je. — Valamennyien igyekszünk játékkunkkal a darab mondan-talóját olyképpen kihangsúlyo-zni, hogy az közérthető és nevelhető legyen a közönség számára.

— Nem elég, ha a földdel, szerzőmaddal belépsz a közbé-be — hangsúlyozza Páun Geo-citlău kollektivistá (Costel A-tangiu alakítja) Lisandruval való beszélgetése közben. — Be kell hoznod a szívedet is...

Ez az Indranea-la tulajdon-keppén mondanivalója, amely nemcsak a kollektivisták, de ha-zánk valamennyi dolgozója szá-mára érvényes: munkánk ak-kor lesz gyümölcsöző, ha teljes szívvel végezzük azt.

Lengyel Helén

Értékesítsük a községi könyvtárak tapasztalatcseréinek tanulságait

A LEHATÁSOSABB munka-módszerek széleskörű terjeszté-se és a könyvtármunka felel-e-dőséje céljából, az Arad rajoni könyvtárak időnként tapaszta-latcserét szerveznek.

Az év elején Aradon meg-szervezett szemináriumon a községi és falusi könyvtárakok részvételével feldolgozták a bie-nális verseny szabályzatát. Ez-alkalommal szaklelkedést tar-tottak „Tömegrendezvények szervezése a könyvtárakban” címmel.

Az év folyamán még sok i-lyen tapasztalatcserét szerve-ztek.

A SAG KÖZSÉGBEN TAR-TOTT szemináriumon Dissler Ana és Ciornea Vasile könyv-tárak a könyvtárak versenyé-nek megszervezéséről, valamint a szocialista építésbe való tevé-keny bekapcsolódás kérdéséről tartottak beszámolót. A vingai és orozitávi könyvtárak elő-adást tartottak arról, hogyan segíti a könyvtár a különböző tanulás formák hallgatóit (po-litikai, agrotechnikai). A beszá-molókból és felszólalásokból ki-tűnik, hogy a vingai, vladimi-rescul, szépfalusi, sági, szem-ia-könyvtárak hozzájárultak az agro-zooteknikai tanfolyamok tevékenységének sikeréhez. A tanfolyamok kezdete előtt a ki-emelt könyvtárakok ugyanis áttanulmányozták a leckék bibliográfiáját. Ezután áttekin-tették a meglévő agro-zootek-nikai könyvtárlományt, hogy ki-elégíthessék a hallgatók könyv-igényeit, majd széles körben

ták a segédanyagot (könyve-keket, újságcsikkeket, folyóirato-kat). A könyvtárakban agro-zooteknikai sarkot létesítettek, ugyszintén kiállításokat ren-deztek „A mezőgazdasági könyv — a tudás forrása” címmel, a-melyet időnként kiegészítettek az újabb leckehez tartozó szakkönyvekkel. A könyvtá-ro-sok egyénileg áttanulmányo-zták az agro-zooteknikai köny-veket, míg a vingai könyvtáros személyesen részt vett a köz-ségben létesített agro-zootek-nikai tanfolyamon.

A KÖNYVTÁROSOK IRA-NYITÁSA érdekében ugyancsak Ság községben szemináriumot rendeztek az agro-zooteknikai könyvek széleskörű terjeszté-sével kapcsolatban. Ezen a sze-mináriumon többek között ki-állítást vonta magára a látoga-tók figyelmét, amelyen grafiko-nk szemléltették az elért ter-méseredményeket, valamint a-zokat a szakkönyveket, ame-lyeknek tanulmányozása hoz-záségíti az olvasókat a kima-gasló eredmények eléréséhez. Más kiállítás viszont a szocia-lista mezőgazdaság fejlődését mutatta be.

A szeminárium résztvevői szel-mélyesen győződtek meg arról, hogy a sági könyvtárosnő szor-os kapcsolatokat tart a kollekti-vistákkal, és a brigádfelölőző segítik a különböző tömegren-dezvények megszervezését. Ez-zel magyarázható az, hogy Ba-uer Mihály, Gang György él-olvasók feladataik teljesítésé-ben is az elsők között szere-nelnek.

Ságról a könyvtárosok az ér-tekezlet alkalmával ellátogató-tak Vingára, ahol a könyvtár rendezvényén az állatgondozók is részt vettek. Ezen a megbe-szélésen — melynek tárgya az állattenyésztés — kapcsolatos szakkönyvek terjesztése volt — az állattenyésztők kérték moz-gókönyvtár létesítését munka-helyükön. Mivel ezt az érteke-zetet gondosan szervezték meg, az állattenyésztők valamennyi-en ismerték a megbeszélés tár-gyát, érdemben szoltak a kér-désekhez.

A KURTÓSI KÖNYVTÁR a pártszervezet irányításával, s a kollektív gazdaság vezetőségé-nek segítségével jólsikerült ér-tekezletet szervezett a munka-helyen a koral paradicsom ter-mesztésének kérdéséről. Ezen a megbeszélésen részt vettek rajonunk községi könyvtárosa-l, valamint a gazdaság könyha-kerészeti brigádjának tagjai a tapasztalatok kicserélése és szé-lekörű terjesztése céljából. E tapasztalatcseré keretében be-számoló hangzott el „Az agro-zooteknikai könyv a kirtósi kollektív gazdaság megerősíté-se szolgálatában” címmel. Ér-deklődést keltett a Ciornea Va-sile szépfalusi könyvtáros ál-tal írt „Beszélgetés a könyvek között” című színpadi jelenet magnetofonon való előadása.

A Pécsán tartott tapaszta-latcseré keretében a könyvtá-ro-sok I. L. Caragialenak, a bur-zsoá társadalom leleplezőjének életművéről tartottak szimpo-ziónt. Mind az elhangzott elő-adás, mind az azt követő színpadi jelenetek bemutatása le-

hetőséget nyújtott a közönség számára a nagy román író mű-veinek mélyrehatóbb megismerésére. A szimpozium után Aki tud nyer versenyt szerveztek ugyanezzel a témakörrel. A be-számolókból és a felszólalások-ból kitűnik az olvasók irodalmi irányításának fontossága, a sokoldalú ismeretek elnyerése céljából. Az olyan általános-an alkalmazott és bevált módsze-reket mint: olvasási terv, aján-lási névsor, személyes beszélge-tés, a munkabrigádok számára készített terv, más községi könyvtárakok is használnak majd a jövőben.

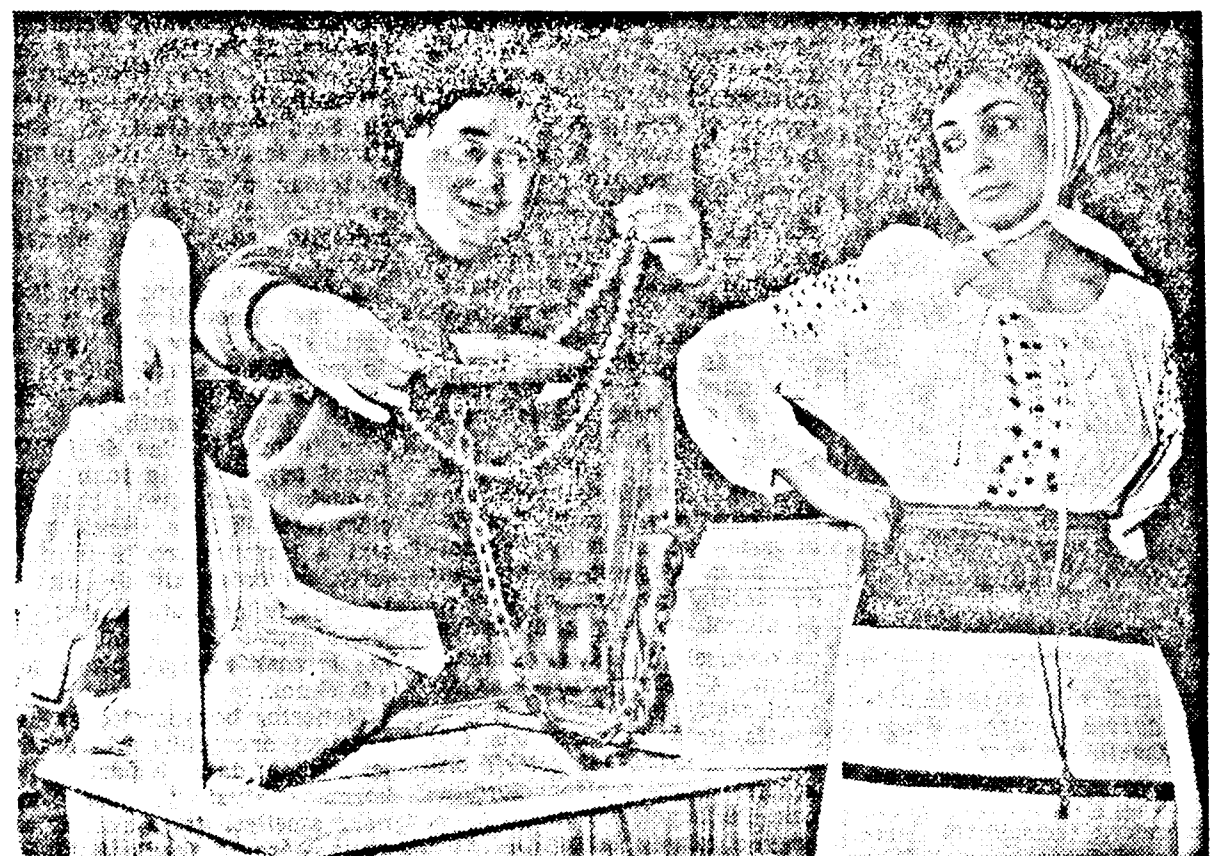
EZALKALOMMAL a Rajoni Központi Könyvtár küldötte mélyrehatóan elemezte a blená-lis verseny résztvevőinek eddigi tevékenységét. Ez elemzésből kitűnt a változatos és vonzó könyvtár-rendezvények meg-szervezésének szükségessége az olvasó tömegek érdeklődésének felkeltése érdekében.

HASONLÓ HASZNOS ÉS TA-NULSÁGOS rendezvény színhel-ye volt a közelmúltban ismét Pécsa, ahol a könyvtárak és a művelődési otthonok igazga-tói számára tartottak szeminá-riumot a szocialista öntudat fejlesztésének kérdésével kap-csolatosan. Ezalkalommal iro-dalmi estet is rendeztek „A kollektivisták életének tükrözödé-se az irodalomban” címmel. Különböző minta-rendezvénye-ket mutattak be, amelyek a Ro-mán-Szovjet Barátsági Hónap keretében és November 7 tisz-teletére szervezett ünnepségek alkalmával segítséget nyujta-nak a könyvtárak számára.

Terv szerint november 15-én Vingán tapasztalatcserét tar-tanak tartományi viszonylat-ban. Minden bizonnyal — a bi-enális verseny keretében eddig szervezett tapasztalatcserék és

szemináriumokhoz hasonlóan — ez is hasznos lesz a könyvtár-munka további javítása cél-jából. A rajoni pártbi-rottság irányításával a Ra-joni Központi Könyvtár mun-kaközössége igyekszik ki-lönböző értekezletek, minta-rendezvények megszervezésével, utasításokkal megteremteni a lehetőségeket a könyvtárak tevékenységének javításához, a verseny eredményeinek növelé-séhez.

Boțoc Romulus bibliográfus

Emilia Dima és Alexandru Fierescu a darab egyik jelenetében.

